

תרגום מושגים מחייב לבחינות הבגרות במדעי הסביבה

החל מקיץ 2017

ترجمة مصطلحات ملزمة لامتحانات البجروت في علم البيئة

ابتداءً من صيف 2017

מושגי קדם – מושגים תמידית

אירובי ואנאירובי – הוואיי וلاهוואיי

פירוק אירובי ופירוק אנאירובי – تحلیل הוואיי وتحليل لاهوואיי

תקן – מואצפות (מצייר)

תקן פליטה – מואצפות الانطلاق (الانبعاث)

תקן סביבה – המואצפות البيئية

עיקרון ההיזהרות המונעת – مبدأ الحيطة والحذر

עלויות חיצוניות – تكاليف خارجية (غير مباشرة)

עלויות פנימיות – تكاليف داخلية- (مباشرة)

NIMBY / נימבי – נימבי (ليس في ساحتي الخلفية)

אמנה – מיטאק

אמצעי אכיפה – وسائل تطبيق القانون

חוק – قانون

ניטור – رصد

סמן ביולוגי (ביו-אינדקטור) – مؤشر بيولوجي

סמן (אינדקטור) – مؤشر

חקיקה ארצית – تشريع قطري

חוקי עזר לעירוניים – قوانين مساعدة بلدية

מטרד – مكرهة

מפגע סביבתי – مضرة بيئية

נשימה אירובית – تنفس هوائي

נשימה אנאירובית – تنفس لاهوואיי

עקרון המזהם משלם מبدא الملوث يدفع

תרבות צריכה – ثقافة الاستهلاك

תקנה – أمر

פיתוח בר-קיימא – تنمية مستدامة

קיימות – استدامة

נושא מס' 1. מערכות אקולוגיות ויחסי אדם סביבה

الموضوع رقم 1: المنظومات البيئية والعلاقات بين الإنسان والبيئة

רמה רגילה - المستوى العادي

אטמוספירה - الغلاف الجويّ (الغازي)

הידרוספירה - هيدروسفيرا (الغلاف المائيّ)

ביוספירה - البيوسفيرا (الغلاف الحيويّ)

אקולוגיה - علم البيئة

מערכת אקולוגית (אקוסיסטמה) - منظومة بيئية

ביוטי - أحيائيّ

אביוטי - لا أحيائيّ

בית גידול (הביטוט) - بيت تنمية

חיגור - تحزيم/ تحليق

גומחה (נישה) - كوة بيئية

משאב - مورد

התאמה (אדפטציה) - ملاءمة

התאמה מבנית - ملاءمة مبنوية

התאמה פיזיולוגית - ملاءمة فسيولوجية

התאמה התנהגותית - ملاءمة سلوكية

הסתגלות - تكيف (تأقلم)

כושר הישרדות - قدرة البقاء على قيد الحياة

מין - نوع

אוכלוסייה - عشيرة

חברה - مجتمع

שונות - تفاوت

עקום גידול - منحنى التنمية (النمو)

עקום סיגמואיד - منحنى سيجمائيّ

עקום אקספוננציאלי - منحنى أسّيّ

גידול מעריכי (לוגריתמי) - تنمية لوغريتمية (نموّ لوغريتميّ) (تنمية أسّية)

שיעור ילודה - نسبة الولادات

שיעור תמותה - نسبة الوفيات

צפיפות אוכלוסייה - كثافة العشيرة

הגירה חיובית - هجرة موجبة

הגירה שלילית - هجرة سالبة

נדידה - هجرة/ ترحال
 כושר נשיאה - قدرة التحمل
 ביומסה - كتلة أحيائية
 גורם מגביל - العامل المحدد
 מינים פולשים - أنواع غازية (دخيلة)
 מגוון מינים - تنوع الأنواع
 עושר מינים - ثراء الأنواع
 מגוון ביולוגי - تنوع بيولوجي
 שרשרת מזון - سلسلة غذائية
 מארג מזון - شبكة غذائية
 יצרנים - مُنتجات
 צרכנים - مستهلكات
 צרכנים ראשוניים - مستهلكات أولية
 צרכנים שניוניים - مستهلكات ثانوية
 אוכלי כל - كائنات حيّة قارئة (أكلة كلّ شيء)
 טורפי על - مفترسات عليا (فوقية)
 מפרקים - محللات
 אוטוטרופים - ذاتية التغذية
 הטרוטרופים - غير ذاتية التغذية
 פירמידה אקולוגית (פירמידת אנרגיה) - الهرم البيئي (هرم الطاقة)
 רמה טרופית (trophic level) - مستوى غذائي
 ייצור ראשוני - إنتاج أولي
 מחזורי חומרים ביו-גאוכימיים (פחמן, חנקן) - دورات المواد البيو-جيوכימائية (الكربون، النيتروجين)
 דלק פוסלי (מחצבי) - وقود أحفوري
 טריפה - افتراس
 טפילות - تطفل
 טפיל - طفيل
 פונדקאי - مُعيل/ حاضن
 הדדיות - تبادل منفعي
 סימביוזה - تكافل
 תחרות - تنافس
 קומנסליזם - تعايش
 שיווי-משקל דינמי (יציבות) - الاتزان الدينامي (الاستقرار)

ויסות - تنظيم

גידול אוכלוסין- النمو السكاني

דלדול משאבים - تقلص الموارد

התפתחות טכנולוגית- التطور التكنولوجي

זיהום, זיהום אוויר - تلوث, تلوث الهواء

זיהום משאבים- تلوث الموارد

מחזור המים- دورة المياه

מהפכה ירוקה, מהפכה תעשייתית- الثورة الخضراء, الثورة الصناعية

מזהם טבעי, מזהם מלאכותי- ملوث طبيعي, ملوث اصطناعي

שרותי המערכת האקולוגית خدمات المنظومة البيئية

המשרד להגנת הסביבה - وزارة حماية البيئة

עקרון המזהם משלם - مبدأ الملوث يدفع

טביעת רגל אקולוגית- بصمة القدم البيئية

אנרגיה מתחדשת - طاقة متجددة- אנרגיית רוח (طاقة الرياح), אנרגיית שמש (طاقة الشمس - الطاقة

الشمسية), אנרגיה הידרו אלקטרית (الطاقة الكهروضوئية), אנרגיה מביומסה (طاقة الكتلة الأحيائية)

ביוגז - غاز حيوي (بيوجاز))

אנרגיה גרעינית - طاقة نووية

דילמה סביבתית - معضلة بيئية

תרבות צריכה- ثقافة الاستهلاك

ארגונים סביבתיים - منظمات بيئية

ניהול סביבתי- إدارة بيئية

"הטרגדיה של המרעה המשותף" - "تراجيدية المرعى المشترك"

שיתוף ומעורבות הציבור- إشراك وتدخّل الجمهور

אמנות בינלאומיות- موائيق دولية

אתיקה סביבתית- الآداب البيئية

הגישה האקוצנטריות- النظرية الإيكوسנטرية (مركزية البيئة)

ערכים וחובות - قيم وواجبات

צרכי החברה - احتياجات المجتمع

צרכי הטבע- احتياجات الطبيعة

צרכי הפרט- احتياجات الفرد

מחזור המים- دورة المياه

התמחות והעמקה – תחֵסֵס ונעמֵק

- קרום כדור הארץ – قشرة الكرة الأرضية
- ליתוספרה – ليتوسفيرا (الغلاف الصخري)
- טרופוספרה – تروبوسفيرا
- יונוספרה – يونسفيرا
- סטרטוספרה – ستراتوسفيرا
- רמה ברומטרית – مرتفع جوي
- שקע ברומטרי – منخفض جوي
- אבולוציה – النشوء والارتقاء (التطور)
- דרוויניזם – نظرية داروين
- מאובנים – أحافير، متحجرات
- בררה טבעית – انتخاب طبيعي
- כשירות (fitness) – لياقة
- שונות – تفاوت
- היווצרות מינים (ספציאציה) – تكوّن الأنواع
- ביומות – بيومات
- פיטוגאוגרפיה – الجغرافية النباتية
- מוצא גאוגרפי של מינים – الأصل الجغرافي للأنواع
- אנדמי – كائن متوطن
- אקוטופ – إيكوتوب (بحث بيئي)
- תצורות צומח (יער, חורש, בתה, גריגה) – التشكيلات النباتية (غابة, حرش, فلاة, سهب)
- שונות תוך-מינית – تفاوت داخل النوع
- שונות בין-מינית – تفاوت بين الأنواع
- שונות גנטית – تفاوت وراثي
- סוקצסיה ראשונית ומשנית – تعاقب أولي وثانوي
- טור סוקצסיוני – الطابور التعاقبي
- חברת חלוץ – مجتمع طلائعي
- חברת שיא – مجتمع ذروة
- ביות – تدجين / الاعتناء بالكائنات الحية
- טיפוח והשבחה – رعاية وتحسين
- חקלאות אינטנסיבית – زراعه تكتيفية
- מונו-קולטורה – مونوكلتورة (زراعة أحادية)
- הנדסה גנטית – الهندسة الوراثية

דישון - תמיד

שימור וטיוב קרקע - حفظ وتحسين التربة

הדברה (כימית, ביולוגית ומשולבת) - إبادة (כימائية, بيولوجية, مدججة)

השקיה - ري

חקלאות אורגנית - زراعة عضوية

סניטציה - وقاية صحية

דמוגרפיה - ديموغرافيا

שירותי מערכת אקולוגית - خدمات المنظومة البيئية

הגדלה ביולוגית תצחם / تسارع / ازدياد ביולוגי

פיטופלנקטון - عوالق نباتية / فيتوبلانكتون

זואופלנקטון - عوالق حيوانية / زيتوبلانكتون

ניטריפיקציה - نترجة

דניטריפיקציה - نترتة

הכחדת מינים - انقراض الأنواع

החדרת מינים - إدخال أنواع

מינים בסכנת הכחדה - أنواع مهددة بالانقراض

גרעיני רבייה - نوى تكاثرية

השבה לטבע (אכלוס מחדש) - إعادة إلى الطبيعة (إسكان من جديد)

בנק גנים - مجمع جينات

שימור מינים - حفظ الأنواع

שמורה ביוספרית - محمية كائنات حية

מדינה מפותחת - دولة متطورة

מדינה מתפתחת - دولة نامية

תל"ג (תוצר לאומי גולמי) - الإنتاج القومي الخام

חברת לקטים-ציידיים - مجتمع الملتقطين (جامعي الثمار) والصيدان

מהפכה תעשייתית - الثورة الصناعية

מהפכה חקלאית - الثورة الزراعية

עיור - تحريج

מהפכה ירוקה - الثورة الخضراء

מהפכה טכנולוגית - الثورة التكنولوجية

טכנולוגיה - تكنولوجيا

תרבות - ثقافة

תו ירוק - شارة خضراء

אמצעי אכיפה - وسائل تطبيق القانون
גופים "ירוקים" שאינם ממשלתיים (N.G.O) - مؤسسات "خضراء" غير حكومية
מערכת השמש - المجموعة الشمسية (المنظومة الشمسية)
כוכב לכת - כוכב سیار
כוכב שבת - כוכב ثابت
שנת אור - سنة ضوئية
גלקסיה - مجرة
סלע יסוד (כגון גרניט) - صخرة أساسية (مثل الغرانيت)
סלע משקע (כגון גיר) - صخرة رسوبية (مثل الجير)
מינרל - ملح معدني
בליה - تبليہ
קרקע - تربة
מרקם קרקע - بنية التربة (نسيج التربة)
חלחול - تغلغل
קיבול שדה (קרקע) - السعة الحقلية
נקודת כמישה - نقطة الذبول
מי תהום - مياه جوفية
אקוויפר - أكثيفير (مجمع مياه أحفورية)
משוב חיובי - مردودية موجبة
משוב שלילי - مردودية سالبة
מגמה - توجّه
סלע מגמתי - صخر مغماتي (صهاري)
סלע מותמר (מטמורפי) - صخر متحوّل
וולקניזם - بركانية
טקטוניקת הלוחות - تحرك الألواح / تكتونية الألواح
תנועת היבשות - تحرك القارات
לוח זמנים גאולוגי - الجدول الزمني الجيولوجي
שכבות סלע - طبقات صخرية

נושא מס' 2. משאב המים

الموضوع رقم 2: مورد المياه

רמה רגילה - المستوى العادي

- נגר עלילי - جريان علوي
- נגר תחתית - جريان جوفي
- מי תהום - مياه جوفية
- אזור בלתי רווי - منطقة غير مشبعة
- אקוויפר (אקווה) - أكثيفير (مجمع مياه أحفورية/ جوفية)
- פן בייני - إسفين مائي
- פוטנציאל מים - جهد الماء الكامن (كمون الماء)
- מים זמינים - مياه متوافرة
- מים שפירים - مياه نظيفة
- מים מלוחים (מליחים) - مياه مالحة
- מים אפורים - مياه رمادية
- מים מושבים - مياه مستصلحة / مُعادة
- מי-קולחין - مياه مجارٍ مكررة
- משאב מתכלה - مورد متآكل (فانٍ) (المورد الفاني)
- משאב מתחדש - مورد متجدد
- מזהמי מים - ملوثات الماء
- כלורידים - كلوريدات
- חנקות - نترات
- זרחות - مركبات الفوسفور
- דטרגנטים - منظفات صابونية
- דשנים - أسمدة
- חומרי הדברה - مواد إبادة
- חיידקים קוליפורמים - بكتيريا قولونية (معوية) / إيكولي
- זיהום תרמי - تلويث حراري
- תשטיפ - عصارة
- שפכים - مياه مجارٍ
- שאיבת יתר - ضخ زائد
- שיטות לבדיקת איכות מים - طرق لفحص جودة المياه
- BOD - الاستهلاك البيولوجي للأوكسجين
- לכירות - تعكّر (عكورة)

מליחות - מלוحة

ריכוז חמצן מומס במים - تركيز الأوكسجين المذاب في الماء

רמת pH - مستوى الحامضية والقاعدية pH

סמן ביולוגי (אינדיקטור) - مؤشّر بيولوجي (إينديקاتور)

חומרים רעילים - موادّ سامة

חומרים מסרטנים - موادّ مسرطنة

פתוגניות - مسببة للمرض

הגדלה ביולוגית - تضخم / تسارع / ازدياد بيولوجي

מסיסות גזים במים - ذائبيّة الغازات في الماء (חמצן - أوكسجين, פחמן דו חמצני - ثاني أكسيد الكربون)

ריכוז החמצן המומס במים - تركيز الأوكسجين المذاب في الماء

איגום מי שיטפונות - تجميع مياه الفيضانات

בוצה משופעלת - الحمأة المنشطة (الفعالة)

בריכות חמצון - برك الأوكسدة

התמחות והעמקה - תחצצ ותعمق

נימיות - شعيريّة

קוהזיה - تماسك

אדהזיה - تلاصق

אקוויקלוד - أكفيكلود (طبقة صخرية صماء - أسفل المجمع المائي)

אקוויפר (אקווה) - أكفيفر (مجمع مياه أحفوريّة / جوفيّة)

מילוי חוזר - إعادة الامتلاء

מים פוסיליים - مياه أحفوريّة / متحجرة

חוק הכלים השלובים - قانون الأواني المستطرقة

מפלס מים - منسوب الماء

המוביל הארצי - مشروع المياه القطري

תרמוקלינה - الطبقة الوسطى (حرارة متغيرة)

אפילימניון - الطبقة العلوية (حرارة عالية)

היפולימניון - الطبقة السفلية (حرارة منخفضة)

מי נטל - مياه الموازنة / الثقل في السفينة

אל-ניניו - إلنينيو

לה-ניניה - لانينيا

הלבנת אלמוגים - ابيضاض الشعاب المرجانية

פריחת אצות - إزهار الطحالب

אנאירובי- לאהוואיי

אירובי- הוואיי

אטרופיקציה (eutrophication) - الإثراء الغذائي - هرم وشيخوخة المجتمع المائي

COD - الاستهلاك الكيميائي للأوكسجين

BOD - الاستهلاك البيولوجي للأوكسجين

מוליכות- التوصيل الكهربائي

קשיות: - עسر (المياه)

הגברה ביולוגית- תזחם / تسارع / ازدياد ביולוגי

גרעיני התלכדות- נוי اتحادית (تكتلية)

יוני יודיד הכסף - أيونات يوديد الفضة

אלקטרו-דיאליזה- إلكترود - دياليزا

אוסמוזה הפוכה- الأسموزا العكسية

אידיוי בפריצה- تبخير مضغوط / تقطير

איגום מי שטיפונות- تجميع مياه الفضانات

טיפול-קדם- معالجة مسبقة

טיפול ראשוני- معالجة أولية

טיפול שניוני- معالجة ثانوية

טיפול שלישוני- معالجة ثالثية

הכלרה- كلورة

אגני שיקוע - أحواض ترسيب

בוצה- حمأة

מוצקים מרחפים - مواد صلبة عائمة

אגני התעכלות - أحواض هضمية

אגני חמצון- أحواض أكسدة

סינון- ترشيح

בוצה משופעלת- الحمأة المنشطة (الفعالة)

מרבגים- مرشحات الحصى / الرش على الحصى

ספיקת שפכים- وتيرة استيعاب مياه المجاري

ספיחה- امتزاز

אגני-טיהור- أحواض تطهير

אגני-טיהור צמחיים (wetlands) - أحواض تطهير نباتية / الأرض الرطبة

הקצאת מים- تخصيص مياه (تحديد حصص المياه)

תעלות ניקוז- قنوات تصريف

פילוס הקרקע - تقسيم الأرض إلى مستويات
 הפלרת מי שתייה - فلوّرة مياه الشرب
 היצע וביקוש - العرض والطلب
 נציבות המים - مديريّة المياه
 רשות המים - سلطة المياه
 מי גאיות - مياه المدّ
 אגן היקוות - حوض تجميع
 מים קשים - مياه عسرة
 מים רכים - مياه يسرة
 קיבול שדה - السعة الحقلية
 מי-כובד - مياه خاضعة للجاذبية الأرضية (מياه ثقילה)
 נקודת כמישה - نقطة الذبول
 קירטון - كيرتون (نوع صخر جيرّي)
 חרסית - صلصال
 גיר - جير
 אבן חול - حجر رملي
 מתכות כבדות - معادن ثقيلة
 אזור רווי - منطقة مشبعة
נושא מס' 3. משאב האויר
الموضوع رقم 3: مورد الهواء
רמה רגילה - المستوى العادي
 אטמוספירה - أتموسفيرا (الغلاف الجوّي - الغازي)
 טרופוספירה - تروپوسفيرا
 סטרטוספירה - ستراتوسفيرا
 דלק מחצבי (פוסילי) - الوقود الأحفوري
 זיהום אוויר - تلوث الهواء
 חלקיקים מוצקים - جسيمات صلبة
 חלקיקים מוצקים; אבק, גרגרי אבקה, עופרת, לייטרן, פיח - جسيمات صلبة:
 غبار، حبيبات اللقاح، رصاص، قطران، سناج
 אוזון - أوزون
 מתאן - غاز الميثان
 תחמוצות גופרית (SO_x) - أكاسيد الكبريت
 תחמוצות חנקן (NO_x) - أكاسيد النيتروجين

תחמוצות פחמן (CO₂, CO) – אקסיד הכרובן
 פחמימנים כלורו פלואוריים (CFC) – כלורו פלורו קרבונות
 עישון פסיבי – תדחין גיר פֶּעָל
 שרפה – חריק
 ערפיח (עשפל) – זביחאן
 גשם חומצי – המטר החאמצי
 חור באוזון – התקב פי طبقة الأوزون
 אירועי אקלים קיצוניים – ظواهر (أحداث) جوية متطرفة
 קרינת UV (על-סגולה) – أشعة فوق بنفسجية
 אפקט (תוצא) חממה – أثر الاحتباس الحراري (أثر الدفينة)
 התחממות גלובלית – ارتفاع درجة الحرارة العالمية (احتراز الأرض)
 גזי חממה – غازات الاحتباس الحراري (غازات الدفينة)
 קרינת IR (תת-אדומה) – أشعة تحت حمراء
 תחנת ניטור אוויר – محطة رصد الهواء
 דלק דל גופרית – وقود قليل الكبريت
 דלק נטול עופרת – وقود قليل الرصاص
 ביודיזל – بيوديزل (ديزل حيوي)

התמחות והעמקה – תחצצ ותعمق

מזוספרה – מזוספירה
 תרמוספרה – תירמוספירה
 יונוספרה – יונוספירה
 מפל טמפרטורה – منحدر درجات الحرارة
 מזהמים ראשוניים – الملوثات الأولية
 מזהמים משניים – الملوثات الثانوية
 תרכובות אורגניות נדיפות – مركبات عضوية متطايرة
 חומרים מחמצנים – مواد مؤكسدة
 עשפל – زبيحان
 פלומה – شعلة
 ערפיח (עשפל) – زبيحان
 פוטוכימי – فوتוכימיائي
 ערפיח (עשפל) תעשייתי – الضبخان الصناعي
 שרפה שלמה – الحرق التام

שרפה בלתי שלמה - الحرق غير التام / الجزئي
תהליך פוטוכימי - عملية فوتوكيميائية
אינוורסיית רום - انقلاب حراري علوي
אינוורסיית קרקע - انقلاب حراري ارضي
אטמוספירה יציבה - الغلاف الجويّ المستقر
אטמוספירה בלתי יציבה - الغلاف الجويّ غير المستقر
מדינה מפותחת - دولة متطورة
מדינה מתפתחת - دولة نامية
קורוזיה - تآكل
מסננים - مرشحات، مصافي
קולטנים - مستقبلات
אמנת קיוטו - ميثاق كيوتو
אמנת מונטריאול - ميثاق مونتريال
חוק אוויר נקי - قانون الهواء النقي
ממיר קטליטי - المحوّل الحفّاز
חלודה - صدأ الحديد

נושא מס' 4. פסולת מוצקה

الموضوع رقم 4: النفايات الصلبة

רמה רגילה - المستوى العادي

פסולת מוצקה - نفايات صلبة
משקל רטוב / יבש - وزن رطب / جاف
רעילות - سُميّة
חומרים מסוכנים - موادّ خطرة
דשנים - أسمدة
חומרי הדברה - موادّ إبادة
חומרים סינתטיים - مواد مصنّعة
פסולת מתכלה - نفايات فانية (متأكلة)
פסולת לא מתכלה - نفايات غير فانية (غير متأكلة)
מפגע סביבתי - مضرّة بيئية
מטרד - مكرهة
תשטיפ - عصارة
גז מתאן - غاز الميثان
אתר פסולת לא מוסדר (מזבלה פתוחה) - موقع نفايات غير منظم (مزبلة مفتوحة)

הטמנה סניטרית - الطمر الصحي
אתר פסולת מוסדר - موقع نفايات منظم
אס"פ - موقع التخلص من النفايات
NIMBY - נימבי (ליס פי סאחי الخلفية)
תחנת מעבר - محطة انتقالية
שינוע פסולת - نقل النفايات
מיון פסולת - تصنيف النفايات
מעריסה לעריסה - من المهدي إلى المهدي
טיפול משולב - المعالجة المدججة
קומפוסטציה - عملية إنتاج الكومبوست
הפרדה במקור - الفصل في المصدر
ארבעת ה-R - أربعة ال-R - ات:
Reuse (שימוש חוזר) - استعمال من جديد
Recycle (מחזור) - إعادة تدوير
Recovery (התמרה) - إنتاج طاقة
Reduce (הפחתה במקור) - تقليص الحجم في المصدر
תיקון (Repair) - تصليح (إصلاح)

התמחות והעמקה - תחצצ ונעמق

רעילות - سمية
דליקות - قابلية الاشتعال
נפיצות - انتشار
רדיואקטיביות - إشعاعية (نشاط إشعاعي)
קורוזיה - تآكل
חמצון - أكسدة
פסולת רפואית - نفايات طبية
מתכות כבדות - معادن ثقيلة
פסולת צמחית - نفايات نباتية
הפרשות בע"ח - إفرازات الحيوانات
פגרים - جيف (جثث حيوانات ميتة)
פלסטיק (יריעות כיסוי, צנרת ומכלים של חומרי הדברה) - بلاستيك
(قطع بلاستيكية كبيرة, مواسير وأوعية مواد الإباده)

הדברה - إبادة
מדינה מפותחת - دولة متطورة
מדינה מתפתחת - دولة نامية
חברת שפע - مجتمع وفرة
יחס חנקן-פחמן - نسبة نيتروجين-كربون
שרפה מבוקרת - حرق مراقب
קומפוסטציה - عملية إنتاج الكومپوست
שלב מזופילי - المرحلة الابتدائية
שלב תרמופילי - المرحلة الحرارية
שלב הקירור - مرحلة التبريد
הומוס - الدبال (سماد الهوموس)
פלסטיק מתכלה - بلاستيك متآكل (فان)
פירוליזה - التحليل الحراري
ביוגז - بيوغاز (الغاز الحيوي)
דלק מוצק - الوقود الصلب
ערך היסק (rdf) - قيمة التدفئة (القيمة الحرارية)
איוד - تبخير
שיקוע - ترسيب
עיקור - تعقيم
חיטוי - تطهير
ניטרול כימי - إبطال المفعول الكيميائي
סתירה - معايرة
סולקנים - أجهزة لاستيعاب أكاسيد الكبريت
עלות-תועלת - الثمن - الفائدة
סניטציה - وقاية صحّية
חוק המחזור - قانون إعادة التدوير
חוק הפיקדון - قانون الرهنية
בריאות הציבור - صحّة الجمهور
משאב מתכלה - مورد متآكل / فان (المورد الفاني)

נושא מס' 5. רעש וקרינה

الموضوع رقم 5: الضجّة والأشعة

רמה רגילה - المستوى العادي

- קול - صوت
- גלי קול (אורך, מהירות תדירות) - موجات صوتيّة (طول، سرعة، تردّد)
- תווך - وسط
- ס - صوت عمیق/جهير
- סופראן - סوبرانو/ صوت أنثويّ جهور
- עוצמת קול - شدّة الصوت
- רעש - ضجّة
- עוצמת רעש - شدّة الضجّة
- בליעה - امتصاص
- מד-רעש - מقياس الضجّة
- דציבל db(A) - ديسيبل
- סף שמיעה - عتبة السمع (حدّ السمع)
- סף כאב - عتبة الألم (حدّ الألم)
- מד-שמע - مقياس السمع
- מפגע - مضرة
- מטרד - مكرهه
- סקר סוציאקוסטי - استطلاع رأي اجتماعي حول الضجّة
- הסט שמיעה (זמני/קבוע) - إعياء سمعيّ (مؤقت/ دائم)
- נזק הפיך - ضرر منعكس
- נזק בלתי הפיך - ضرر غير منعكس
- רמות רעש מותרות - مستويات ضجّة مسموح بها
- הגנה אקוסטית (סינוך) - حماية صوتيّة
- ספקטרום אלקטרומגנטי - الطيف الكهرومغناطيسيّ
- קרני X - أشعة X
- קרנת UV - أشعة فوق بنفسجيّة
- קרנת תת-אדומה (IR) - أشعة تحت حمراء
- גלי מיקרו - أمواج الميكرو
- גלי רדיו - أمواج راديو
- קרנת רדיואקטיבית (אלפא, ביתא, גאמא) - أشعة ذات نشاط إشعاعيّ (ألفا، بيتا، جاما)
- קרנת לייזר - أشعة الليزر

קרינה מייננת - קרינה אלקטרומגנטית (קרני X וגלי גמא) וקרינה הנפלטת מהתפרקות חומרים רדיואקטיביים - אשعة مؤيئة - أشعة كهرومغناطيسية (أشعة X وموجات جاما) وأشعة تنطلق من انحلال المواد الإشعاعية
מוטציה - طفرة
רדיקל חופשי - راديكال حرّ
סרטן - سرطان
זיהום אור - تلوث ضوئي

התמחות והעמקה - תחצצ ותعمق

רעש - الضجة

תוון - وسط
תוון חומרי - وسط مادي
בס - صوت عميق/جهير
סופראן - سوبرانو/ صوت أنثويّ جهور
טון - نغمة
צליל - رنة
אוזן חיצונית (אפרכסת, עור-תוף) - الأذن الخارجية (الصيوان، الطبلة)
אוזן תיכונה (עצמות השמע: פטיש, סדן, ארכובה) - الأذن الوسطى (عظמת السمع: المطرقة، السندان، الركاب)
אוזן פנימית (שבלול, איבר קורטי) - الأذن الداخلية (القوقعة، عضو كورتي)
עצב-שמע - عصب السمع
מרכז השמע - مركز السمع
הרץ - هيرتس
נומוגרף - نوموغراف
פרסביקוסיס (presbycusis) - العجز السمعيّ لدى البالغين (پيرسبيكوسيس)
טראומה אקוסטית - صدمة صوتية
מכון אודיומטרי - معهد لفحص السمع
בידוד - عزل
ניטור - رصد
איטום - إغلاق محكم
רמות רעש מותרות - مستويات ضجة مسموح بها
אספלט שקט - إسفلت ممتصّ للضجة

קרינה – الأشعة

רדיואיזוטופ: نظير مشع

גל אלקטרומגנטי (אורך, תדירות, מהירות) – موجة كهرومغناطيسية (طول, تردد, سرعة)

שדה אלקטרומגנטי – حقل كهرومغناطيسي

בליעה – امتصاص

דוזומטריה – دوزوميتريا (قياس وجبة الأشعة)

מנת קרינה – وجبة أشعة

רנטגן (roentgen) – رنتجن

קירי, בקרל (becquerel) – كيري, بكرال – وحدة قياس الأشعة ذات النشاط الإشعاعي

רדון – رادون

אפר פחם – رماد الفحم

יתרונות וחסרונות של כורים גרעיניים – إيجابيات وسلبيات المفاعلات النووية

קרני X – أشعة X

קרינת UV – أشعة فوق بنفسجية

גלי מיקרו – أمواج الميكرو

קרינה רדיואקטיבית – أشعة ذات نشاط إشعاعي

מוטציה – طفرة

רדיקל חופשי – راديكال حر

נושא מס' 6. תכנון וניהול סביבתי

الموضوع رقم 6: التخطيط وإدارة البيئة

התמחות והעמקה – تخصص وتعمق

עקום גידול – منحنى التنمية (النمو)

סקלה לוגריתמית – محور لوغريثمي

"התפוצצות אוכלוסין" – "الانفجار السكاني"

קיימות – الاستدامة

משבר סביבתי – أزمة بيئية

"הטרגדיה של המרעה המשותף" – "تراجيديّة المرعى المشترك"

טביעת רגל אקולוגית – بصمة القدم البيئية

צדק סביבתי – عدالة بيئية

תרבות צריכה – ثقافة الاستهلاك

אנתרופוצנטרי - (אנתרובוסנטרי) - מרכזיית האנוש
ביוצנטרי - (ביוסנטרי) - מרכזיית האחיא (الحياة)
הוליסטי - שمولי
מוקד צמיחה - בורה النمو
עיור דמוגראפי - التمددين الديموغرافي
עיור תרבתי - التمددين الثقافي
שלב התחלתי - المرحلة الابتدائية
שלב האצה - مرحلة التسارع
שלב סופי - المرحلة النهائية
גלעין היסטורי - النواة التاريخية
מע"ר (מרכז עסקים ראשי) - مركز الأعمال الرئيسي
אזורי מגורים - مناطق سكنية
מסחר - تجارة
שירותים - خدمات
תעשייה - صناعة
מלאכה - عمل (حرف مهنية)
ריאות ירוקות - الرئات الخضراء
שימושי קרקע - استعمالات الأرض
מערכת סגורה - منظومة مغلقة
מערכת פתוחה - منظومة مفتوحة
כיפת אבק - قبة الغبار
אי-חום - جزيرة الحر
אינברסיה עירונית - الانقلاب الحراري المديني
זיהום תרמי - التلوث الحراري
עשפל פוטוכימי - الضبخان الفوتوكيميائي
יוממות - مياومة
אגלומרציה (שרשור) - سلسلة (تكتيل / تجميع)
פרבור - تكوّن الضواحي
זחילה פרברית - زحف الضواحي
אגד ערים - اتحاد مدن
מטרופוליס - مدينة كبيرة
מגלופוליס - مدينة عملاقة
גודש תחבורה - تكدّس مروري

רגישות סביבתית (נופית) - حساسية بيئية (متعلقة بالمنظر الطبيعي)
שימור המגוון הביולוגי - حفظ التنوع البيولوجي
פיזור דמוגרפי - التوزيع الديموغرافي
פיתוח בר-קיימא - التنمية المستدامة
קיימות - الاستدامة
"עיר גנים" - "מדינת חדائق"
"בנייה ירוקה" - "البناء الأخضر"
בנייה רוויה - البناء المشبع
בנייה לגובה - البناء إلى أعلى
שמורת טבע - محمية طبيعية
גן (פארק) לאומי - حديقة وطنية (مُنزَّه وطني)
אתר לאומי - موقع وطني
שמורה ביוספרית - محمية كائنات حية
רשות הטבע והגנים (רט"ג) - سلطة الطبيعة والحدائق
תכנית אב (פרוגרמה) - الخطة الأصلية
תכנית מתאר - خارطة هيكلية
תכנית מפורטת - خارطة مفصلة
תב"ע (תוכנית בניין עיר) - مخطط البناء المدني
תמ"א (תכנית מתאר ארצית) - الخارطة الهيكلية القطرية
הפקדה - إيداع
פרסום - إعلان
התנגדות - اعتراض
ערר - استئناف
חלופות תכנון - بدائل تخطيطية
גופים "ירוקים" שאינם ממשלתיים (N.G.O) - مؤسسات "خضراء" غير حكومية
המשרד להגנת הסביבה - وزارة حماية البيئة
חוק - قانون
תקנה - أمر
שטחים פתוחים - أراضي الفضاء (الأراضي المفتوحة)
אחוזי בניה - نسب البناء
בנייה צמודת קרקע - بناء أرضي (من طابق واحد)
צדק סביבתי - عدالة بيئية
נסועה - المسافة المقطوعة

סחר ברישיונות זיהום- האג'אר בְּרִחְסַן התלוּיח

הינטרלנד (עורף כלכלי)- الظهير الاقتصادي

נושא מס' 7. אתיקה וסביבה

الموضوع رقم 7: الآداب البيئية

התמחות והעמקה - תְּחַסֵּס ותעמֵק

אתיקה - آداب

ערך - قيمة

מוסר - حُلُق

זכויות - حقوق

שוויון - مساواة

צדק - عدالة

חובות - واجبات

קוד אתי - نَحج أدبي

מוניזם - فَرْدَوِيَّة (فردانية)

פלורליזם - تعددية

המשבר הסביבתי - الأزمة البيئية

"הטרגדיה של המרעה המשותף" - "تراجيدية المرعى المشترك"

טביעת רגל אקולוגית - بصمة القدم البيئية

דילמה - معضلة

דילמה סביבתית - معضلة بيئية

ערך פנימי - قيمة داخلية

ערך שימוש - قيمة الاستعمال

נחלת הכלל - ملك عام / ممتلكات عامة

אנתרופוצנטריות - مركزية الإنسان (أنثروبوسنترية)

ביוצנטריות - مركزية الأحياء (الحياة) (بيوسنترية)

אקוצנטריות: مركزية البيئة

הוליסטי - شمولي

זכויות אדם - حقوق الإنسان

קורנוקופיה (Cornucopism) - كرونوكوبيا (التفاؤل بالمستقبل من الناحية الاقتصادية والتقنية)

תאוריית גאיה (Gaia) - نظرية جايا

הוליסט - شمولية

אקטיביזם: توجه فعال

אקולוגיה עמוקה (Deep Ecology) - علم البيئة العميق

סינרגיזם - תזאפר
פרגמטיזם - עמליّة
מגדר - جنسويّة
אקופמיניזם - مناصرة البيئة والمرأة
אקולוגיה חברתית - علم البيئة الاجتماعي
שוק חופשי - السوق الحرة
גלובליזציה - العولمة
עלות-תועלת - الثمن - الفائدة
קיימות - استدامة
שירותי הטבע - خدمات الطبيعة
צדק סביבתי - العدالة البيئية
צדק חברתי (תוך-דורי ובין-דורי) - العدالة الاجتماعية (داخل الأجيال وبين الأجيال)
שיקום סביבה - تأهيل البيئة
עקרון ההיזהרות - مبدأ الوقاية والانتباه، مبدأ الحيطه والحذر
הפרטה - خصخصة
שימור הטבע - حفظ الطبيعة
שמירת הטבע - المحافظة على البيئة